

Statens Planteavlsudvalg

Vestre Boulevard 34
København B.

Bilag I.

Den 14. Februar 1919.

Til Landbrugsministeriet.

Efter at det af Landbrugsministeren i Rigsdagen den 5. Februar 1918 forelagte „Forslag til Lov om Erhvervelse og forberedende Arbejder til Udnyttelse af udyrkede Arealer i Vildmoserne“, der vedtoges af Folketinget ved 3. Behandling den 7. Marts 1918, havde været til 1. Behandling i Landstinget, hvor det henvistes til Udvalg, sluttedes som bekendt Rigsdagssamlingen, inden Udvalgsbehandlingen var tilendebragt, og Forslaget blev saaledes ikke færdigbehandlet i Landstinget.

Med Billigelse af Folketingets Finansudvalg stillede Ministeriet imidlertid i Skrivelse af 5. April f. A. et Beløb af indtil 40,000 Kr. til Raadighed paa forventet Tillægsbevilling under Finanslovens § 13 A. II. C. 7. til Undersøgelser og forberedende Arbejder i Vildmoserne og anmodede Statens Planteavlsudvalg om Forslag til Sagens nærmere Ordning.

I Henhold hertil har Statens Grundforbedringsvæsens Ingeniører i Løbet af Sommeren 1918 foretaget en omfattende og, navnlig for Store Vildmoses Vedkommende, indgaaende Undersøgelse af Forholdene i Moserne, saavel i teknisk som i landøkonomisk Henseende, med Henblik paa Udarbejdelsen af nærmere Forslag til deres Udnyttelse. Samtidig har der af Kontorchef H. C. Larsen paa Ministeriets Vegne i samme Øjemed været ført indgaaende Forhandlinger med Repræsentanter for Stamhuset Birkelse som Ejer af største Delen af Store Vildmose og Grevskabet Lindenberg som Ejer af Lille Vildmose om Mosernes Besiddelsesforhold og Benyttelse samt om Muligheden for deres Erhvervelse for Staten ved Køb ved fri Overenskomst, saaledes at den paatænkte Ekspropriation eventuelt kunde undgaas.

De førte Forhandlinger har imidlertid endnu ikke ført til noget positivt Resultat, idet, saavidt Udvalget bekendt, Stamhuset Birkelse endnu ikke har akcepteret det i Skrivelse herfra til Ministeriet af 9. Oktober f. A. indeholdte Forslag til Overenskomst om Køb af den Stamhuset tilhørende Del af Store Vildmose, endskønt Stamhuset er villigt til at sælge, naar Kontrakterne med Aktieselskabet „Vildmoserne“, der har forpagtet 2200 ha af Mosen, respekteres, og for Lille Vildmoses Vedkommende er Forholdet, som anført i sidstnævnte Skrivelse, det, at Grevskabet Lindenberg har været utilbøjeligt til at afhænde Mosen til Staten, da Grevskabet selv har ønsket og ment sig i Stand til ved eget Initiativ at udnytte Mosen paa en saadan Maade, at alle de Maal, der ifølge Lovforslaget fra Statens Side tilstræbes, kan naas uden Indgreb fra Lovgivningsmagtens Side paa den oprindelig paatænkte Maade, og det har i den Anledning hertil indsendt hosfølgende, til Landbrugsministeriet stiledede to Skrivelser af henholdsvis 5. Oktober 1918 og 28. Januar 1919, i hvilke der er gjort Rede for, hvad Grevskabet hidtil har udført og fremtidig agter at foretage til Sikring af Mosens Udnyttelse overensstemmende med de Planer, der fra Statens Side søges gennemførte i dette Øjemed, idet Grevskabet herigennem haaber at kunne udvirke, at Staten ikke erhverver denne Mose.

Efter Afslutning af den grundlæggende Undersøgelse og Bearbejdelse af det derved indvundne, meget omfattende Materiale har de ledende Ingeniører ved Statens Grundforbedringsvæsen under 5. ds. til Statens Planteavlsudvalg afgivet den hermed følgende, udførlige Betænkning med tilhørende 36 Bilag vedrørende Udnyttelsen af Vildmoserne, herunder Oversigt over de geologiske Forhold af Afdelingsgeolog K. Jensen, tørveteknisk Redegørelse af Ingeniør C. Fox-Maule, elektroteknisk Redegørelse